

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu Zmiany Studium Uwarunkowań i
Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Stargard Szczeciński w obrębie ewidencyjnym Ulikowo

Opracowanie:
dr inż. Jarosław Osiadacz

Wrocław – Stargard Szczeciński 2015

INNOVA Jarosław Osiadacz
Na Polance 12D/5
51-109 Wrocław
tel./fax. (071) 327 53 20
e-mail jaroslaw.osiadacz@innovaconsulting.pl

Spis treści

1. Podstawa prawna opracowania prognozy.....	3
2. Cel i zakres prognozy	3
3. Metody opracowania i materiały źródłowe	4
4. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze objętym projektem zmiany Studium	6
4.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego	6
4.1.1. Położenie.....	6
4.1.2. Warunki klimatyczne	11
4.1.3. Wody powierzchniowe i podziemne	12
4.1.4. Warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierzęcy	14
4.1.5. Ochrona środowiska przyrodniczego	17
4.1.6. Zasoby krajobrazowe i kulturowe oraz obszary chronione	18
4.2. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego	19
4.3. Uwarunkowania ekofizjograficzne	21
5. Wpływ ustaleń zmiany Studium na elementy środowiska oraz obszary Natura 2000 we wzajemnym powiązaniu.....	22
7. Prognoza zmian środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium	24
7.1. Założenia	24
7.2. Prognoza skutków wpływu ustaleń projektu zmiany Studium na środowisko przyrodnicze.....	25
7.2. Możliwe transgraniczne oddziaływanie.....	26
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	26
9. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń zmiany Studium.....	27
10. Możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych bądź eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko realizacji ustaleń projektu zmiany Studium	27
11. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	28
12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	28

1. Podstawa prawna opracowania prognozy

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Stargard Szczeciński w obrębie ewidencyjnym Ulikowo są następujące akty prawne:

- *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. nr 199, poz. 1227 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015 r. poz. 199 - tekst jednolity).*

2. Cel i zakres prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu uwzględnienie uwarunkowań istniejącego stanu środowiska przyrodniczego wraz z określeniem skutków oddziaływania na środowisko przyrodnicze i kulturowe związanych z realizacją ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Zakres przestrzenny projektu zmiany Studium stanowi obszar w obrębie sołectwa Ulikowo, po obu stronach drogi powiatowej prowadzącej w kierunku miejscowości Pężino, poniżej linii kolejowej Nr 202 Gdańsk-Stargard Szczeciński. Powierzchnia obszaru objętego zmianą studium wynosi około 38 ha.

Projektowany dokument, jakim jest projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stargard Szczeciński w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, zawiera przede wszystkim ustalenia dot. przewidywanego przeznaczenia terenów oraz zasady zagospodarowania terenów.

Zakres merytoryczny prognozy określa art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. nr 199, poz. 1227 ze zm.). Zgodnie z ww. ustawą prognoza powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stargard Szczeciński w obrębie ewidencyjnym Ulikowo oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- określać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany Studium i częstotliwości jej przeprowadzania,

- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań ustaleń projektu zmiany Studium na środowisko,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowiska winna również zawierać w części końcowej streszczenie w języku niespecjalistycznym.

3. Metody opracowania i materiały źródłowe

Na etapie sporządzania niniejszego dokumentu wykorzystano następujące materiały źródłowe:

- Program ochrony środowiska dla gminy Stargard Szczeciński, Szczecin 2004r.,
- Waloryzacja przyrodnicza gminy Stargard Szczeciński - Operat generalny, BKP Szczecin 1999r.,
- Skrócone Studium Ruralistyczne Gminy Stargard Szczeciński do planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy – Szczecin 1994r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stargard Szczeciński Uchwała Nr XIII/78/2007 Rady Gminy Stargard Szczeciński z dnia 28 grudnia 2007 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023;
- Atlas klimatycznego ryzyka uprawy roślin w Polsce, 2001, Cz. Koźmiński;
- Klimat województwa zachodniopomorskiego, Szczecin 2008r., Cz. Koźmiński;

- Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego - 2010r. - Uchwała Nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r. - RBGPWZ w Szczecinie;
- Raport o stanie środowiska w woj. zachodniopomorskim w latach 2010-2011. Inspekcja Ochrony Środowiska - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, 2013r.,
- http://www.wios.szczecin.pl/bip/chapter_16003.asp?soid=99D70A4564AB4E138390A7E3E22F9B65 ;
- Mapa sytuacyjno-wysokościowa 1: 1 000, 1:10 000;
- Mapa ewidencji gruntów 1:5 000;
- Mapy glebowo-rolnicze 1: 5 000;
- Mapa hydrograficzna 1:50 000,
- Mapa sozologiczna 1: 50 000,
- Mapa geologiczna – gospodarcza Polski w skali 1:50.000 arkusz Stargard Szczeciński,
- Mapa podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Konradckiego,
- Kondracki J., 2000: Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa,
- Stupnicka E., 1997: Geologia regionalna Polski, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego,
- Usługi sieciowe WMS Państwowego Instytutu Geologicznego,
- Usługi sieciowe WMS Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
- Usługi sieciowe Geoportal 2.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego poddanych oddziaływaniu. Niniejszy dokument został wykonany w oparciu o dostępne materiały tematyczne. Na podstawie zebranych informacji oceniono potencjalne zagrożenie środowiska związane z realizacją ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stargard Szczeciński w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, wskazano ewentualne negatywne lub niepożądane konsekwencje z tego wynikające oraz zaproponowano sposoby i metody ich minimalizowania.

Przewidywane oddziaływanie na środowisko ustaleń projektu zmiany Studium określono według takich kryteriów, jak:

- charakter zmian: bardzo korzystne, korzystne, bez znaczenia, niepożądane,

potencjalnie niekorzystne, bardzo niekorzystne;

- intensywność przekształceń: nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne;
- bezpośredniość oddziaływania: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okres trwania oddziaływania: długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwość oddziaływania: stałe, chwilowe.

4. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska na obszarze objętym projektem zmiany Studium

4.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

4.1.1. Położenie

Tereny objęte opracowaniem zlokalizowane są w gminie Stargard Szczeciński, znajdującej się w zachodnio-środkowej-wschodniej części powiatu stargardzkiego, który z kolei leży w środkowej części województwa zachodniopomorskiego (ryc. 1).

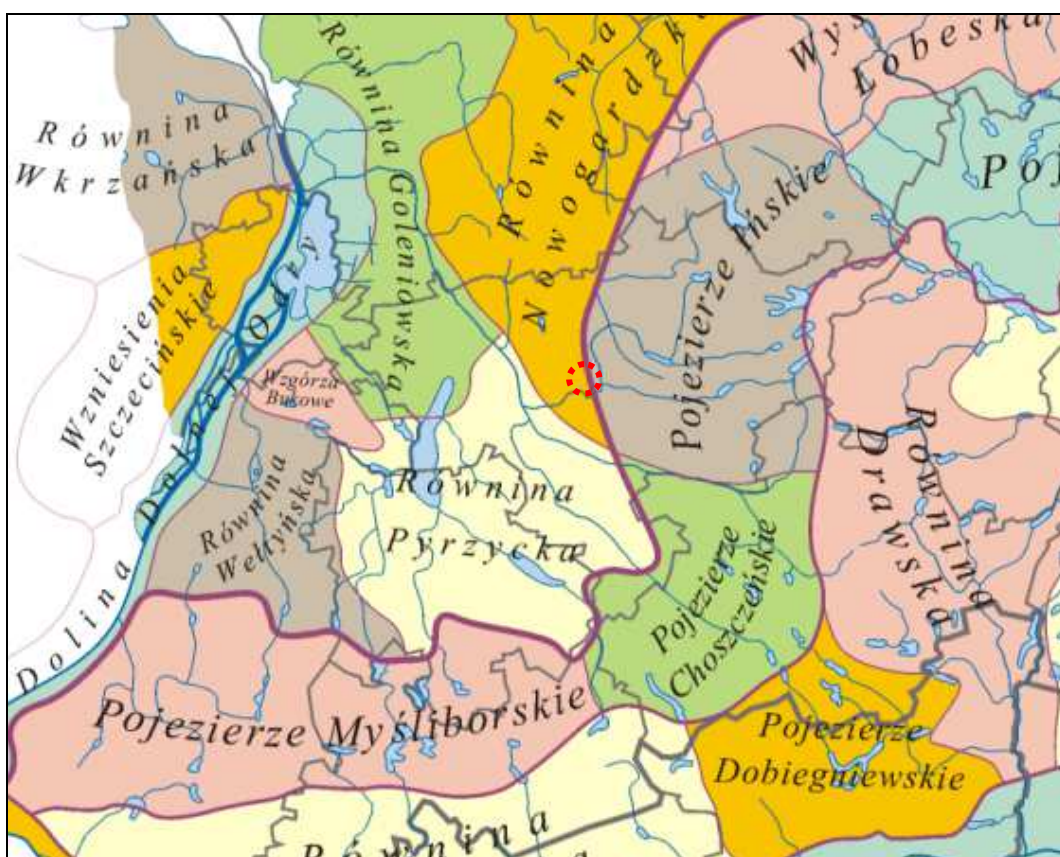
Rycina 1. Położenie Gminy Stargard Szczeciński w powiecie stargardzkim.

Obszar objęty opracowaniem zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, znajduje się w obrębie sołectwa Ulikowo, po obu stronach drogi powiatowej prowadzącej w kierunku miejscowości Pęczyno, poniżej linii kolejowej Nr 202

Gdańsk-Stargard Szczeciński.

Całkowita powierzchnia tych terenów wynosi ok. 38 ha.

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski J. Kondrackiego, obszar gminy Stargard Szczeciński należy do prowincji Niziny Środkowoeuropejskiej [31], podprowincji Pobrzeża Południowobałtyckiego [313], makroregionu Pobrzeża Szczecińskiego [313.2-3], mezoregionów: Równina Pyrzycko – Stargardzka [313.31] i Równina Nowogardzka [313.32] oraz fragment Pojezierza Południowobałtyckiego [314-315] i makroregionu Pojezierze Ińskie [314.43].

Rycina 3. Położenie obszaru objętego opracowaniem w mezoregionie.

W granicach analizowanego obszaru znajduje się następujący mezoregion:

Równina Nowogardzka [313.32]

Znajduje się na krańcach południowo-zachodniej części gminy. Obszar wznosi się powyżej 50 m n.p.m., powierzchnia falista, rozcięta zabagnionymi dolinkami rzek. Występuje kilka niewielkich jezior. Region jest słabo zalesiony, przeważają tereny uprawne.

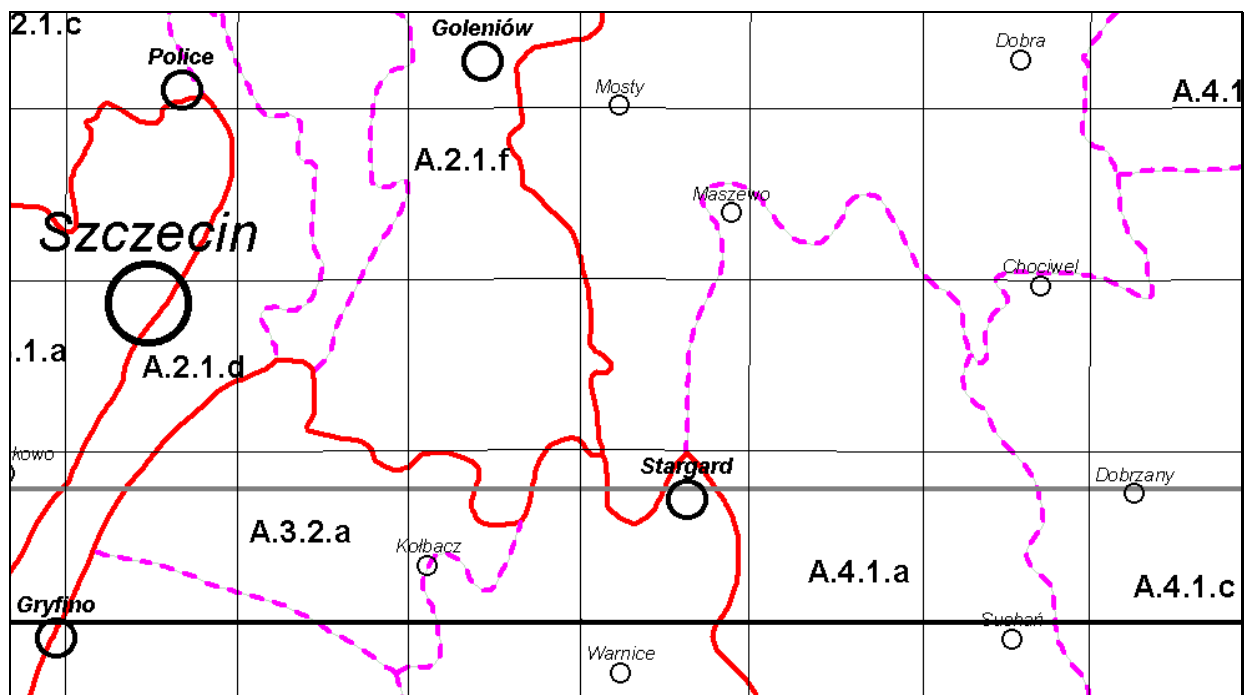
Na całym obszarze gminy Stargard Szczeciński na powierzchni terenu występują wyłącznie osady kenozoiczne, reprezentujące plejstocen i holocen. W podłożu osadów plejstoceńskich zalegają osady oligocenu i miocenu. Głębokość i rzeźba podłoża jest bardzo

urozmaicona i wiąże się z silnymi procesami erozji i egzaracji lodowcowej oraz zaburzeniami glacitektonicznymi. Obok wysoko wyniesionych (spiętrzonych) piaszczysto – mułkowych osadów miocenu, położonych na wysokości 0 – 20m n.p.m. (Kunowo – Sowno) i 40m n.p.m. w rejonie Barzkowic, występują głębokie obniżenia (50 – 80m p.p.m.), których dna wypełniają ilaste osady oligocenu.

Na zachód od doliny Iny wąski pas wysoczyzny morenowej rejonu Grzędzic przylega do równiny akumulacji rzeczno – rozlewiskowej. Budują ją osady piaszczyste o miąższości 10 – 25m, które stanowią w tej strefie (Sowno – Strumiany) użytkowy poziom wodonośny, pozbawiony izolacji odpowierzchniowej, a więc jest on podatny na łatwe przenikanie zanieczyszczeń.

Budowa geologiczna osadów przypowierzchniowych wpływa i kształtuje przepuszczalność osadów oraz warunki alimentacji płytkiego (pierwszego) poziomu użytkowego wód podziemnych. Wgłębna budowa geologiczna determinuje występowanie i rozkład struktur hydrogeologicznych oraz parametry ich zasobności dyspozycyjnej i eksploatacyjnej (np. kopalna dolina Iny – zbiornik wód podziemnych Żarowo – Lubowo, poziom wodonośny w piaskach miocenu w rejonie Barzkowic, GZWP nr 123 – zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów.

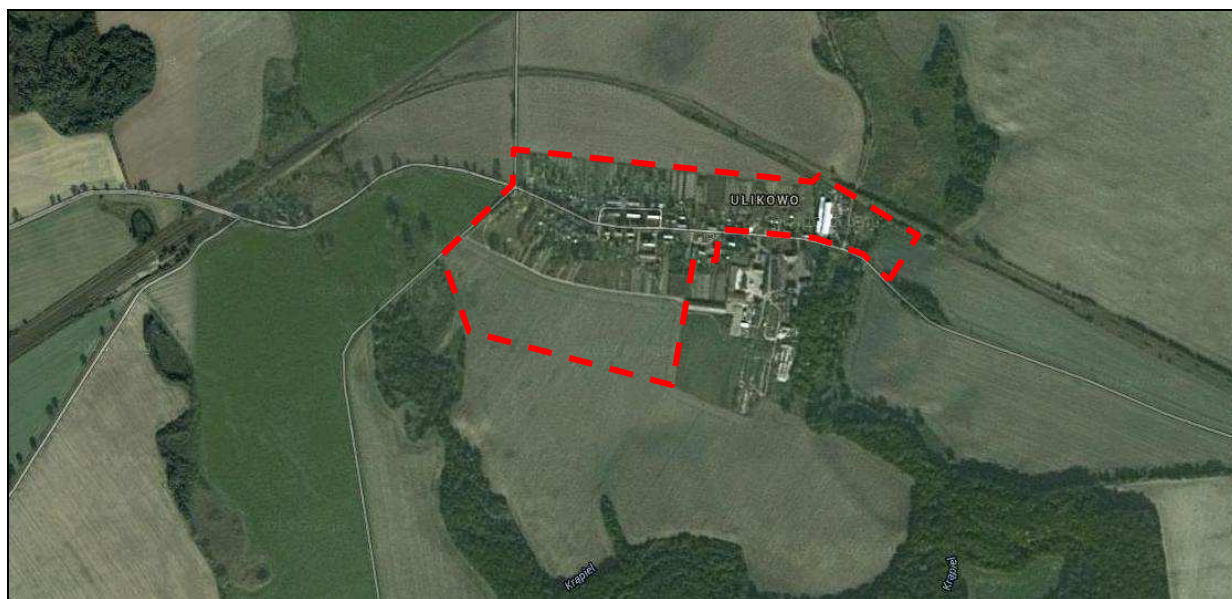
Według podziału geobotanicznego Polski (Matuszkiewicz 1993) teren gminy leży w obrębie obszaru - Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane, prowincji -Środkowoeuropejskiej, podprowincji - południowobałtyckiej, działu - Pomorskiego, krainy -Wschodniopomorskiej i okręgu - Pojezierze Stargardzkie, podokręgu Stargardzkiego.

Działy	Krainy i podkrainy	Okręgi	Podokręgi	Nazwy jednostek	Powierzchnia jednostki [km ²]	* - jednostki wykraczające poza granice Polski	% powierzchni Polski (bez morza terytorialnego)
Prowincja Morze Bałtyckie (bez dalszego podziału)					nie określana	*	-
Prowincja Środkowoeuropejska (Działy A-F)					284116,7	*	90,9
Podprowincja Południowobałtycka (Dział A)					55089,6	*	17,6
A Dział Pomorski					55089,6	*	17,6
A.6. Kraina Wschodniopomorska					14498,8	*	
A.6a. Podkrajna Wschodniopomorska Właściwa					8003,2		
A.6a.1. Okręg Pojezierza Starogardzkiego					1212,3		
A.6a.1.a Pruszczańskogdański					119,8		
A.6a.1.b Zblewsko-Tczewski					269,7		
A.6a.1.c Starogardzki					281,5		

Rycina 4 Podział geobotaniczny Polski (Matuszkiewicz 1993)

W obszarze opracowania znajduje się prawie cała zurbanizowana część miejscowości Ulikowo. Wzdłuż drogi powiatowej znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna wraz z zabudowaniami gospodarczymi. Na tyłach nieruchomości budowlanych znajdują się tereny zielone, użytkowane jako ogrody przydomowe, sady etc. Przy zakręcie drogi powiatowej zlokalizowane jest boisko trawiaste. Po południowej stronie drogi znajduje się zabytkowy kompleks kościoła wraz z cmentarzem. W sąsiedztwie działki kościelnej znajduje się teren rekreacyjny, m. in. plac zabaw. Po stronie południowej drogi, we wschodniej części obszaru opracowania znajdują się obiekty usługowe oraz lokalna oczyszczalnia ścieków. W obszarze objętym opracowaniem znajdują się również tereny użytkowane rolniczo – w sąsiedztwie terenów zielonych, oraz poza obszarem opracowania.

Zdjęcie 1 Fragment ortofotomapy z portalu Google Map

Zdjęcie 2 Widok od strony południowo wschodniej na obszar opracowania

Zdjęcie 3 Tereny zielone na tyłach działek, sady

Zdjęcie 4 Zabudowania wsi Ulikowo wzdłuż drogi powiatowej.

4.1.2. Warunki klimatyczne

Według rejonizacji klimatycznej Cz. Koźmińskiego dla dawnego woj. Szczecińskiego gmina Stargard Szczeciński leży w krainie VII Goleniowsko – Pyrzyckiej. Parametry meteorologiczne opracowane zostały na podstawie danych pochodzących ze stacji w Lipkach.

Kraina VII Goleniowsko – Pyrzycka – zajmuje cały obszar gminy. Kształtuje się pod wpływem klimatu kontynentalnego. Podstawowe parametry meteorologiczne krainy:

- średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5 - 8,0 °C, w okresie wegetacyjnym 13,6 – 14,0 °C,
- długość okresu wegetacyjnego przeciętnie trwa 217 – 224 dni,
- początek okresu wegetacyjnego przypada średnio na dni 31.III-5.IV, a koniec 3-5 XI;
- niedosyt wilgotności powietrza w okresie wegetacyjnym wynosi 5,5 - 4,5 hPa,
- średnia roczna wartość wilgotności względnej powietrza wynosi 80 - 82 %,
- średnia roczna suma opadów wynosi 500 - 600 mm, w okresie wegetacyjnym 350 - 400 mm,
- średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 36 – 50,
- średnia w roku liczba dni gorących [powyżej 25 °C] wynosi 13 – 16,
- pierwsze przymrozki średnio występują około 25.X, ostatnie około 25.IV,
- długość okresu bezprzymrozkowego wynosi około 180 - 185 dni,
- średnia data początku zimy przypada na 5.I, a końca zimy na 23.II. Zima trwa średnio 50 dni,
- średnia roczna prędkość wiatru wynosi 4,5 - 3,9 m/sek, z max w III [4,9 m/sek], min w VIII [3,1 m/sek],
- średnia liczba dni z silnymi wiatrami wynosi 25.

Tabela 1. Procentowy udział występowania poszczególnych kierunków wiatru i cisz atmosferycznych [stacja Lipki stacja Lipki 1956 -1980]

Pory roku	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	C
Zima [XII - II]	4	5	11	15	15	18	12	8	12
Wiosna [III - V]	13	10	13	10	11	14	11	9	9
Lato [VI - VIII]	12	7	6	7	9	17	16	10	16
Jesień [IX - XI]	5	4	9	13	16	19	14	6	14
Rok [I - XII]	8	7	10	11	13	17	13	8	13

Jak wynika z powyższego zestawienia na obszarze gminy dominują wiatry południowo - zachodnie. Najrzadziej notowane są wiatry z kierunku północno - wschodniego. Obszar charakteryzuje się umiarkowanym udziałem cisz atmosferycznych [13 %].

Atlas klimatycznego ryzyka uprawy roślin w Polsce, przedstawia zasoby energetyczne wiatru opracowane przez H. Lorenc wskazując, że średnie roczne prędkości wiatru na wysokości 30 m n.p.t. dla obszarów o klasie szorstkości „0” wynoszą 4,5 – 5 m/s. Nie mniej jednak dane te nie mogą stanowić podstawy do lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Wiele czynników wpływa na siłę i prędkość wiatru m.in. ukształtowanie terenu, pokrycie terenu (lasy, wody, pola uprawne itp.), temperatura powietrza.

Niedostateczna liczba punktów prowadzących pomiary meteorologiczne, brak najnowszych danych nie pozwalają dokładnie zobrazować różnic lokalnych warunków topoklimatycznych.

Warunki bioklimatyczne

Cały teren leży w krainie klimatycznej Stargardzko - Pyrzyckiej. Jest to bioklimat terenów otwartych. Powierzchnia tego obszaru wykazuje małą szorstkość co sprawia, że występują tu silne wiatry doprowadzające do erozji eolicznej. Teren ten poddawany jest silnej bezpośredniej radiacji słonecznej.

4.1.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe w gminie Stargard Szczeciński zajmują 2 742 ha, co stanowi 8,6% jej powierzchni geodezyjnej. Według podziału hydrograficznego Polski, obszar opracowania znajduje się w obrębie głównego obszaru zlewni Odry:

- pola zlewni cząstkowej nr 122- zlewnia Iny,
- pola zlewni cząstkowej nr 121- zlewnia Płoni

Zlewnie rozdzielone są działem wodnym II rzędu.

W obrębie gminy do wód powierzchniowych należą:

- rzeki: Ina wraz z dopływami Mała Ina, Krąpiel z Pężinką i Małą. Płonia nie przepływa przez gminę Stargard ale odwadnia jej zachodnią część poprzez Gowienicę Miedwiańską i szereg drobnych cieków wpływających do jeziora Miedwie,
- jeziora: Miedwie, Tychowo, Czyste, Warchlino i Kiczarowskie;
- kanały i rowy melioracyjne

Sieć rzeczna gminy jest dobrze rozwinięta. Główną oś hydrograficzną gminy Stargard Szczeciński stanowi Ina.

W obrębie ewidencyjnym Ulikowo znajduje się fragment rzeki Krąpiel.

W obszarze opracowania zmiany Studium nie ma żadnych wód płynących ani zbiorników wodnych.

Wody podziemne

Obszar gminy Stargard Szczeciński posiada korzystne warunki hydrogeologiczne. Główną rolę w zaopatrzeniu w wodę ludności odgrywają wody podziemne piętra czwartorzędowego. Czwartorzędowe piętro wodonośne tworzą przypowierzchniowe i międzymorenowe poziomy wodonośne na wysoczyznach i w dolinach oraz na równinie rzeczno – rozlewiskowej.

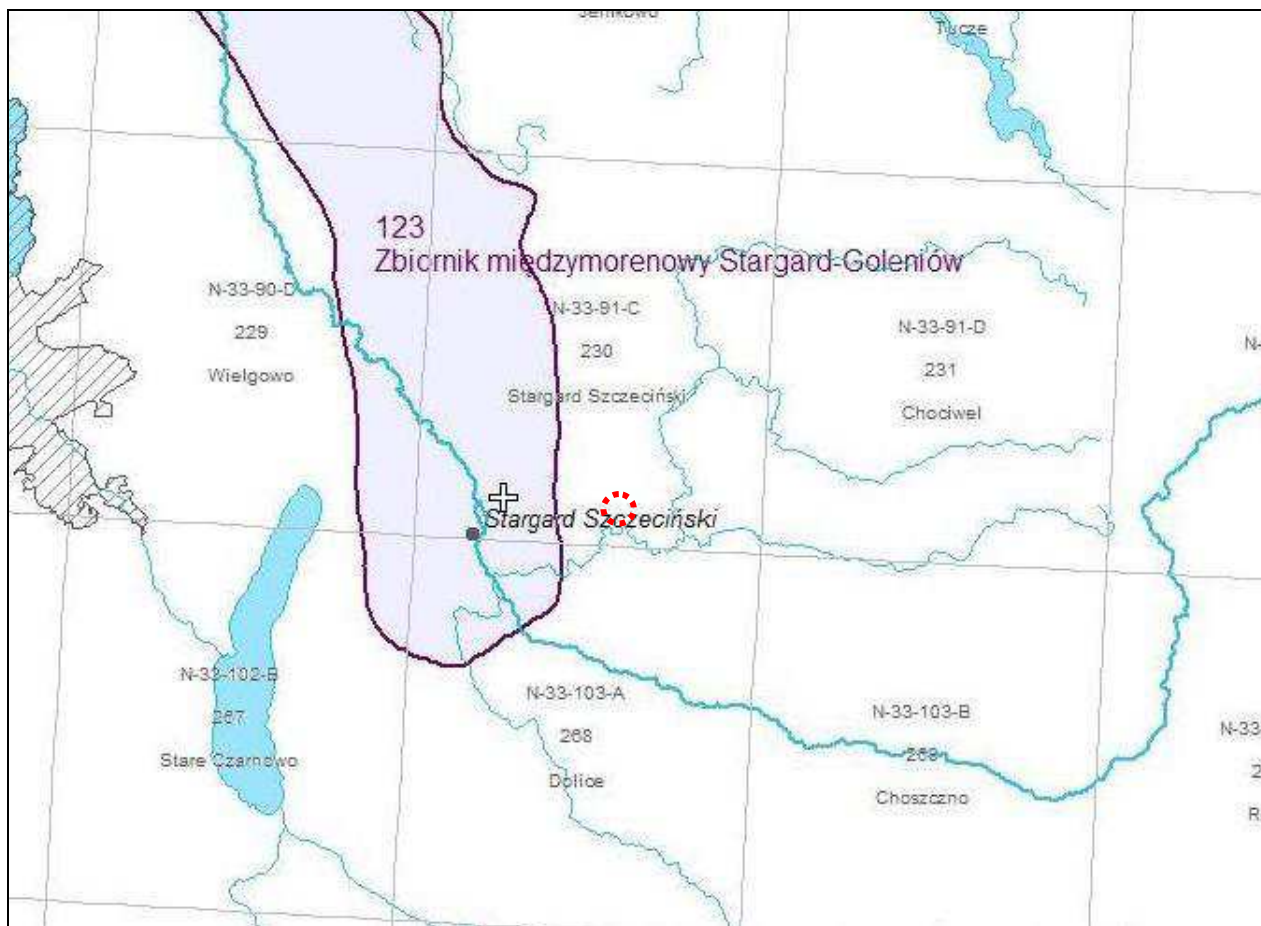
Poziom przypowierzchniowy związany jest z pierwszą warstwą wodonośną, zwykle o swobodnym zwierciadle wód. Warstwę tą tworzą głównie piaszczyste osady holocenijskie wypełniające dna dolin oraz wodnolodowcowe osady wypełniające dolinki wód roztopowych.

Poziomy te na terenie gminy Stargard ujmowane są ujęciami zlokalizowanymi w dolinach rzeki Iny (Smogolice, Strumiany) oraz na obszarze rzeczno – rozlewiskowym (Kępinka). Jest to poziom, w którym ułatwione jest przenikanie zanieczyszczeń powierzchniowych do poziomu użytkowego ze względu na brak dostatecznej izolacji warstwy wodonośnej.

Również piaszczysta równina rzeczno - rozlewiskowa w północno-zachodniej części gminy jest rozległą strefą alimentacyjną szczególnie łatwo podatną na przenikanie zanieczyszczeń do wód podziemnych, prowadzących do degradacji zasobów jakościowych tych wód. Rejon ten wchodzi w obszar wysokiej ochrony zasobów wód podziemnych rozciągający się na całą Równinę Goleniowską.

Obszar zmiany Studium znajduje się w jednolitej części wód podziemnych JCWPd Nr 7, w regionie Dolnej Odry, o powierzchni: 2304,41 km². Głębokość występowania wód słodkich od 5 do 25 m lokalnie 25 - 50 m. Cecha szczególna JCWPd (ilościowa, chemiczna): wykorzystanie zasobów 11,7 %, wody w poziomach mioceńskich w niewielkim stopniu zagrożone zasoleniem ascensyjnym (Stargard, Chociwel).

Na obszarze gminy Stargard Szczeciński znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 123. Jest to czwartorzędowy zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych w wysokości 38,4 m³/d/km². Granice zasięgu zbiornika należy przyjmować zgodnie z Dokumentacją hydrologiczną dla ustalenia obszarów ochronnych GZWP nr 123 - zbiornik międzymorenowy Stargard – Goleniów, przyjętą przez Ministra Środowiska zawiadomieniem nr DG/kdh/ED/489-6516a/2005 z dnia 28.06.2005 r. W obszarze zbiornika wydzielono zróżnicowane strefy zagrożenia wód podziemnych.

Rycina 6. Położenie obszaru objętego opracowaniem w stosunku Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 123. Obszar objęty zmianą Studium znajduje się poza granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 123.

Wody termalne

W rejonie Stargardu Szczecińskiego poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych, górnej i dolnej kredy oraz górnej, środkowej i dolnej jury. Najlepiej rozpoznane są warunki hydrologiczne w utworach czwartorzędowych. Na terenie miasta i gminy ustanowiono teren i obszar górnicy o wielkości 48 km² dla złoża wód termalnych w utworach jury dolnej.

4.1.4. Warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierzęcy

Obszar Równiny Pyrzycko – Stargardzka zbudowany jest z gliny morenowej, miejscami z ilów jeziornych, pokryty dość urodzajnymi glebami brunatnymi i czarnymi ziemiami. Gleby gminy należą do najlepszych w województwie. Cały obszar położony jest na terenie 7-ego regionu glebowo-rolnego, określonego jako Region Pyrzycki. Użytki rolne w gminie Stargard Szczeciński zajmują powierzchnię 23.519 ha, co stanowi 73,7 % ogólnego areалу gminy. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne o udziale 80,1 % powierzchni użytków rolnych.

Najlepsze gleby gminy skupione są w jej południowo-zachodniej części. Są to okolice miejscowości Koszewo, Koszewko i Skalin. Grunty wysokiej jakości stanowią gleby 1 i 2 kompleksu rolniczej przydatności gleb. Stanowią je czarne ziemie i gleby brunatne właściwe. Cechują się wysoką urodzajnością i zaliczane są do najlepszych w gminie. Niewielki obszar zajmują grunty kompleksu 4, zbudowane z gleb brunatnych wyługowanych. Położone są one w okolicy Skalina. Gleby dobrej i średniej jakości występują w okolicy Witkowa. Wśród użytków rolnych dominuje zwarty obszar gleb kompleksu 5, gleb brunatnych wyługowanych oraz gleb kompleksu 2. Powyższy teren odznacza się dobrą urodzajnością co daje możliwość uprawy roślin również o wysokich wymaganiach i uzyskiwanie dużych plonów.

Pozostały środkowy i wschodni obszar gminy to gleby 5 i 4 kompleksu rolniczej przydatności gleb, i jedyne enklawy terenów gruntów słabych rozpościerają się pomiędzy miejscowościami Pęczino i Golina. Najsłabsze ziemie skupione są w okolicach Strumian, Sowna oraz Warchlina. Stanowią je gleby 6 i 7 kompleksu rolniczej gleb, zbudowanych z gleb piaszkowych, bielcowych lub brunatnych kwaśnych. Wymagają one doboru ziemiopłodów o skromnych wymaganiach (żyto, owies, gryka, łubin, a na glebach lepszych ziemniaki).

Oprócz gruntów ornych, niewielki obszar 16,1 % powierzchni ogólnej użytków rolnych, zajmują użytki zielone. W większych kompleksach występują wzdłuż cieków wodnych takich jak: Mała Ina, Kanał Rzepliński, Kanał Żukowski, Ina, Pęczinka i w zachodniej części gminy, wzdłuż granicy na terenach sąsiadujących z gminą Kobylanka. Są to łąki i pastwiska średniej jakości.

Grunty rolne terenu opracowania położone są na glebach klasy IIIa i IIIb oraz klasy IVa. Część z nich nadal jest użytkowana rolniczo. Znajdują się tu również fragmenty użytków zielonych, położone na gruntach III klasy (PsIII, ŁIII). Pozostałe grunty to grunty pod drogami oraz grunty budowlane, zabudowane budynkami mieszkaniowymi jednorodzinnymi i wielorodzinnymi oraz towarzyszącą zabudową gospodarczą, budynkami usługowymi.

Na badanym terenie występują ścisłe powiązania pomiędzy rzeźbą terenu, budową geomorfologiczną, a budową geologiczną, warunkami hydrogeologicznymi, warunkami glebowymi, jak również formą użytkowania tego terenu. Ponadto ścisłe powiązania występują ze strukturami przyrodniczymi przylegającymi do badanego obszaru. Naruszenie jednego z elementów środowiska powoduje degradację lub przekształcenie innych.

Szata roślinna

Większa część obszaru stanowi tereny użytkowane rolniczo oraz zurbanizowane i zabudowane, dlatego też spory jest tu udział roślinności typowej roślinności ruderalnej i synantropijnej.

Brak jest typowych zbiorowisk roślinnych, które zastąpiła roślinność ozdobna, w tym

pojedyncze gatunki drzew, krzewów i ich szpalery oraz uprawy zbóż i warzyw. Zbiorowiska synantropijne rozpowszechnione są na terenach zabudowań i na przydrożach oraz w przydomowych ogródkach i na polach, tworząc kompleksy fitocenozy zróżnicowanych florystycznie ze względu na różnice w natężeniu wydeptywania, właściwości gleby, nasłonecznieniu itp.

Roślinność ruderalna to wybitnie synantropijne zbiorowiska roślin jednorocznych i wieloletnich związanych z dolinami rzecznyymi, nabrzeżami zbiorników wodnych i innymi, a także terenami określanymi jako ruderalne i silnie zurbanizowane (na terenach osadniczych: na przychaciach, przypłociach, przydomowych śmietnikach, przyzmacz kompostowych, na podwórkach, placach zabaw, boiskach, drogach gruntowych itp.).

Zbiorowiska segetalne (towarzyszące uprawom) cechują się zwykle kadłubowym składem. Zespoły te tworzone są przez ugrupowania komos, wierzbówki, babki, bylic. Gatunki charakterystyczne dla zespołów segetalnych występują zwykle na obrzeżach pól, przydrożach i miedzach a także w przydomowych ogrodach i na działkach. Na roślinność segetalną (polną i przydomowych ogródków) terenu opracowania składają się zespoły z klasy *Stellarietea*. Ugory porastają natomiast liczne gatunki traw oraz bylice i ostrożeń, a także: krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), koniczyna łąkowa (*Trifolium arvense*), wrotczyc pospolity (*Tanacetum vulgare*), dziurawiec zwyczajny (*Hypericum perforatum*), chaber łąkowy (*Centaurea jacea*), szczaw zwyczajny (*Rumex acetosa*). Na polach tych rozpoczął się proces sukcesji wtórnej. Wkraczają tu zbiorowiska zaroślowe oraz samosiejki brzoź.

Wokół prywatnych posesji, obiektów usługowych, a także wzdłuż ulic, również na terenie opracowania, można spotkać następujące drzewa i krzewy: świerki pospolite i srebrne, sosny zwyczajne, sosna daglezja zielona, sosna Nikon, modrzew europejski, cyprysy, żywotniki, topole białe, czarne, osiki, wierzby kruche, wiciowe, białe, migdałowe, laurowe, bez czarny i lilak, różę dziką, leszczyny pospolite, orzechy włoskie, wiązy pospolite, kasztanowce zwyczajne, brzozy brodawkowate, klony zwyczajne i jawory, jesiony pospolite, robinie akacjowe, graby, lipy drobnolistne, dęby szypułkowe i jarzębiny zwyczajne, jarzęby szwedzkie, rózaneczniki, drzewa i krzewy owocowe. Żywopłoty najczęściej wykonane są z: ligustru pospolitego, forsycji, śnieguliczki, oraz cyprysów.

W ogrodach przy zabudowie mieszkaniowej, uprawiane są także warzywa, liczne kwiaty ozdobne, oraz pnącza. Charakter szaty roślinnej wszystkich ogródków przydomowych, składającej się głównie z drzew i krzewów owocowych, kwiatów i upraw warzyw - przesądza o tym, że są to biotopy o ograniczonej tylko wartości przyrodniczej.

Fauna

Na terenie opracowania występuje ptactwo i zwierzęta przystosowane do życia na

terenach rolnych, zadrzewionych i ekosystemach wodno – łąkowych, a przede wszystkim typowe zwierzęta towarzyszące osadom ludzkim.

- Stwierdzono tu występowanie chronionego ślimaka winniczka i chronionych owadów tj. trzmieli, biegaczy i chrząszczy. Czasami na terenie ogródków przydomowych pojawiają się chronione płazy: ropucha szara, żaba trawna. Natomiast drobne ptaki przylatujące z przyległych obszarów cennych przyrodniczo oraz te występujące na terenie ogrodów (np. pełzacz ogrodowy, wróble, szpaki) wszystkie podlegają ochronie. Można tu spotkać drobne ssaki takie jak mysz polna, mysz domowa i zaroślowa, ale także kreta i jeża zachodniego. Ptaki i owady znajdują schronienie w dość licznie występujących drzewach i krzewach na terenie prywatnych posesji jak i zadrzewieniach i zakrzewieniach należących do zieleni publicznej. Natomiast płazy i ssaki chętnie przebywają na terenach ogródków przydomowych, znajdując tu schronienie i pożywienie..

4.1.5. Ochrona środowiska przyrodniczego

Na badanym terenie zasoby przyrodnicze podlegające prawnej ochronie to:

- gleby klasy IIIa i IIIb podlegające ochronie,
- elementy przyrody ożywionej flory i fauny,
- obszar Natura 2000 „Dolina rzeki Krąpieli” (kod obszaru PLH 320005), znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie,
- Rezerwat „Ozy Kiczarowskie, znajdujący się w odległości około 2km,

Ponadto w sąsiedztwie znajduje się proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina rzeki Krąpieli” (zgodnie z „Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego” Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 2010 r.

Dolina rzeki Krąpieli (PLH320005)

Obszar leżący na Pojezierzu Zachodniopomorskim na wschód od Stargardu Szczecińskiego. na wysokości od 47 do 49 m n.p.m. Obejmuje kręty, głęboko wcięty w wysoczyznę dennomorenową fragment doliny rzeki Krąpiel o dużym spadku. Na jej krawędzi występują wyraźnie wykształcone ozy. W części wschodniej dolina jest V- kształna, zalesiona, w części zachodniej, U-kształtna z dużym udziałem zbiorowisk otwartych. Jej szerokość waha się od kilkudziesięciu metrów w przełomach do ponad 200 m. Stoki o bardzo zróżnicowanym nachyleniu osiągają do 16 metrów wysokości. Rzeka wartko płynie w naturalnym korycie po dnie piaszczysto-kamienistym z głazami narzutowymi. W wodzie występuje krasnorost *Hildenbrandia rivularis*, a wzdłuż brzegów wąskie pasy szuwarów, ziołorośli i zbiorowisk welonowych. W północnej części dno i zbocza doliny porośnięte są bardzo bogatymi florystycznie łągami jesionowo-olszowymi, grądami i kwaśnymi buczynami. W części

południowej łągi wierzbowo-topolowe oraz jesionowo-olszowe sąsiadują z wilgotnymi łąkami ekstensywnie użytkowanymi. Na zboczach występują płaty kwiatnych muraw kserotermicznych i napiaskowych oraz ciepłolubne zarośla z rzędu Prunetalia. Obszar w przeważającej części porastają lasy liściaste (ok.84%). Ze względu na trudną dostępność terenu, w wielu miejscach struktura i skład drzewostanów ma naturalny charakter (ze zróżnicowaniem wiekowym i wywrotami). Wiele potężnych drzew (głównie dębów i buków), w tym 9 uznanych za pomniki przyrody. Na stosunkowo niewielkim obszarze skupia się tu ogromne bogactwo flory i fauny. Obszar ważny dla ochrony bioróżnorodności - stwierdzono tu występowanie 12 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i 5 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Do największych walorów należy urozmaicona rzeźba terenu, rzeka o charakterze górskim, bogactwo florystyczne (484 gatunki roślin naczyniowych) i naturalny układ roślinności. Siedliska leśne zajmują 6%, a siedliska rolnicze 5% obszaru.

Zdjęcie 5 Rzeka Krąpiel.

4.1.6. Zasoby krajobrazowe i kulturowe oraz obszary chronione

Gmina Stargard Szczeciński należy do najbogatszych na Pomorzu Zachodnim pod względem liczby zabytkowych założeń pałacowo - parkowych. Parki wiejskie, aleje oraz starodrzewy przykościelne i cmentarne stanowią wartościowy element krajobrazu gminy jako składnik szaty roślinnej jak i część zasobów kulturalnych. Część z nich powiązana jest z istniejącymi założeniami parkowymi. W otwartym rolniczym krajobrazie na dodatkowej wartości zyskują przydrożne aleje wierzbowe i topolowe występujących przy drogach polnych w wielu wypadkach ogławianych.

Skrócone studium ruralistyczne, gm. Stargard Szczeciński wskazuje miejsca, które z

uwagi na wartości kulturowe, powinny podlegać ochronie konserwatorskiej. Poza historycznymi układami przestrzennymi, architekturą, szczególne znaczenie ma zieleń strukturalna. Dawne założenia parkowe, działki przykościelne, cmentarze ze starodrzewem stanowią cenne elementy przyrodnicze i proponowane są do objęcia ochroną konserwatorską.

Strefa „A” obejmująca działkę kościelną, na której znajduje się kościół, obecnie zdewaloryzowany, na wskutek nieprawidłowo przeprowadzonej odbudowy. Wskazana jest rewaloryzacja obiekt, w tym nadbudowa wieży. Na terenie działki znajduje się również cmentarz przykościelny z zachowanymi elementami dawnych nagrobków. Kamienny mur z bramkami, otaczający działkę stanowi granice strefy. Cmentarz przykościelny jest zakwalifikowany do wpisu do rejestru zabytków.

Nasadzenia alei przydrożnych (kasztanowcowi, klonowa) wpisane są do rejestru zespołu zabytków pałacowo-parkowego.

W gminie Stargard Szczeciński można wyróżnić miejscowości z zachowanym cennym starodrzewem proponowanych do objęcia ochroną konserwatorską. W miejscowości Ulikowo ochronie podlegają obsadzenia dróg, po wschodniej i zachodniej stronie wsi (aleja kasztanowców i aleja dębów). Starodrzew zachowany na terenie dawnego cmentarza ewangelickiego (na działce nr 81), po płn. stronie wsi (znajdujący się w obszarze opracowania) postuluje się do objęcia ochroną przez Wojewódzkiego konserwatora Przyrody.

W miejscowości Ulikowo następujące obiekty znajdują się w ewidencji konserwatorskiej:

- dom mieszkalny numer 6,
- wiadukt kolejowy na trasie Stargard – Pężino.

W miejscowości Ulikowo wyznaczono strefę „K” obejmującą park dworski, położony w płd.-wschodniej części wsi z drzewami liściastymi o walorach zabytkowych.

Strefa „K” – ochrony krajobrazu kulturowego - ochronie podlegają m.in.:

- historycznie ukształtowane granice parków, cmentarzy i ogrodów przydomowych;
- kompozycje zieleni (rozplanowanie i skład gatunkowy);
- układ dróg i alejek w obrębie parków i cmentarzy.

4.2. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego

Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego jako systemu wzajemnie powiązanych komponentów w znacznym stopniu zależy od działalności człowieka. Biorąc pod uwagę położenie obszaru badań oraz zagospodarowanie terenów sąsiednich stwierdza się, iż teren ten jest częściowo przekształcony antropogenicznie - tereny zabudowane i zurbanizowane zlokalizowane wzdłuż drogi powiatowej. Uwarunkowania przyrodnicze takie jak: gleby o

wysokiej klasie bonitacyjnej, tereny porośnięte zielenią nieurządzoną świadczą o odporności środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.

Ze względu na budowę geologiczną oraz rzeźbę terenu generalnie znaczna część terenu jest odporna na degradację. Zwięzłe osady geologiczne posiadają dużą pojemność sorpcyjną i znikomy przepływ wód gruntowych powodują, że wszelkie zanieczyszczenia, awarie, powodują skażenia punktowe i nie rozprzestrzeniają się na zewnątrz. W związku z powyższym teren ten posiada zdolność do szybkiej regeneracji poprzez wymianę skażonego gruntu lub zaczerpywania, odsączania itp. Zalegający zawieszony poziom wód gruntowych nie ma żadnych kontaktów z poziomami użytkowymi wód.

Na obszarze objętym opracowaniem występują użytki rolne o wysokiej klasie bonitacyjnej –RIIIa, RIIIb, ŁIII i PsIII. Mając na względzie fakt występowania gleb o najwyższej produktywności rolniczej, objęte są one szczególną ochroną zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 2013r., poz.1205 – tekst jedn. z późn. zm.). Zmiana przeznaczenia tego typu użytków rolnych na tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej, wymaga uzyskania Decyzji właściwego Ministra. Na obszarze opracowania znajdują się również grunty RIVa klasy bonitacyjnej, tereny zajęte pod komunikację oraz grunty zabudowane (zabudowa mieszkaniowa oraz usługowa). Pomimo istniejącej zabudowy i częściowego zurbanizowania, środowisko przyrodnicze terenów rolnych na obszarze opracowania jest mało przekształcone antropogenicznie, przeważa ekosystem rolny oraz tereny zielone.

Opracowywany teren to typowy krajobraz rolniczy z uprawą zbóż okopowych i zabudową wiejską oraz obiektami fermowymi a także z zabytkowym zespołem pałacowo parkowym oraz zespołem gotyckiego kościoła oraz cmentarza przykościelnego.

Teren opracowania poza obszarem zurbanizowanym wyróżnia się krajobrazem bardzo zbliżonym do naturalnego, którego walory są zachowane w dobrym stanie. Okolice terenu objętego opracowaniem są bardzo malownicze. Zabytkowe budynki oraz wszystkie elementy środowiska przyrodniczego i zieleń parkowa tworzą przestrzeń o walorach krajobrazowych, które powinno się zachować i wyeksponować.

Obecna ocena stanu użytkowania zasobów przyrodniczych sprowadza się głównie do korzystania z walorów krajobrazowych, mikroklimatycznych, czystych wód i gleb. Na terenie opracowania korzystano zarówno z zasobów i walorów środowiska przyrodniczego jak i krajobrazowego. Mieszkańcy wykorzystują również tutejszy potencjał rekreacyjny obszaru.

Dotychczasowe użytkowanie gruntów rolnych jest użytkowaniem rolniczym. Zasoby środowiska glebowego zaczęły być wykorzystywane już przed kilkudziesięciami laty, przez stworzenie przestrzeni rolniczej, na której prowadzono uprawy. Obecnie zasoby glebowe wykorzystuje się w mniejszym stopniu ponieważ część pól uprawnych i użytków zielonych jest odłogowana.

4.3. Uwarunkowania ekofizjograficzne

Kształtowanie układu funkcjonalno – przestrzennego obszaru powinno uwzględniać stan istniejącego środowiska przyrodniczego. Sformułowano następujące wnioski i zalecenia:

1. W projektowanych działaniach inwestycyjnych należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, której nadrzędnym celem jest zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.
2. Opracowanie powinno spełniać wszystkie wymogi ochrony środowiska, zwłaszcza że ich realizacja będzie następowała w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000 „Dolina rzeki Krąpieli” (kod obszaru PLH 320005); Należy przestrzegać tu zasad zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazów określonych m.in. w Ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r.
3. Opracowanie powinno uwzględnić przydatność środowiska i terenów pod rozwój różnych funkcji użytkowych.
4. Na obszarach, gdzie planuje się lokalizację nowych przedsięwzięć, dla zapewnienia ochrony środowiska biologicznego należy:
 - a) pozostawiać wszystkie naturalne struktury przyrodnicze, w tym zadrzewienia i zakrzewienia jako miejsca przebywania fauny,
 - b) zachować i kształtować korytarze ekologiczne co umożliwi migrację flory i fauny - wymianę zasobów genowych, podnosząc tym samym odporność systemu przyrodniczego na degradację;
5. Działalność zadrzewieniową należy prowadzić zgodnie z poniższymi zasadami:
 - a) przy tworzeniu zadrzewień wykorzystać należy istniejący „potencjał renaturalizacyjny” w postaci pozostawionych samym sobie fragmentów możliwie słabo przekształconych zarośli, łąk i ugorów,
 - b) w miarę możliwości nie usuwać drzew i krzewów, które wyrosły na terenach ruderalnych (np. przy ogrodzeniach),
 - c) zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów nie związane z inwestycjami i zmianą przeznaczenia terenu powinny być wydawane wyłącznie pod warunkiem wprowadzenia nowych,
 - d) wprowadzać nowe zadrzewienia i zakrzaczenia wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
6. Należy dbać o zachowanie drzewostanów wartościowych, za które uznać należy drzewa objęte ochroną prawną w formie pomników przyrody lub występujące na terenach chronionych, zadrzewienia o dużym znaczeniu kulturowym, naukowym i estetycznym oraz zadrzewienia śródpolne i przydrożne na rozległych terenach otwartych.
7. Należy określić minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla terenów zabudowy.

8. Właściwy klimat akustyczny obszaru opracowania należy zapewnić poprzez zachowanie odpowiednich stref ochronnych (zgodnie z przepisami odrębnymi) z uwzględnieniem potencjalnych stref uciążliwości od szlaków komunikacyjnych.
9. Zachowana powinna być dotychczasowa funkcja istniejących urządzeń melioracyjnych, rowów i cieków wodnych;
10. Rozwiązania w zakresie gospodarki wodno – ściekowej i gospodarki odpadami, powinny być oparte o kompleksowe rozwiązania, zgodne z istniejącą polityką gminy.
11. Należy bezwzględnie wyegzekwować prawidłowe funkcjonowanie systemu kanalizacji sanitarnej i odprowadzenia ścieków z wód opadowych zgodnie z przepisami odrębnymi.
12. Zakazuje się prowadzenia prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.
13. Należy zapewnić ochronę wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem.
14. W przypadku natrafienia na obiekty o wartości archeologicznej należy powiadomić służby konserwatorskie.

5. Wpływ ustaleń zmiany Studium na elementy środowiska oraz obszary Natura 2000 we wzajemnym powiązaniu

Synteza ustaleń projektu zmiany Studium, w obrębie ewidencyjnym Ulikowo

Główny cel zmiany studium to rezygnacja z części terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i/lub usługową, wyznaczonych we wcześniejszych opracowaniach Zmiany Studium, w związku z licznymi wnioskami mieszkańców miejscowości Ulikowo, będących użytkownikami oraz współwłaścicielami wnioskowanych nieruchomości i pozostawienie ich w obszarach rolniczych z możliwością użytkowania w formie ogrodów przydomowych i pól uprawnych.

Pozostałe ustalenia Studium dotyczące obszaru objętego zmianą, w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, pozostają bez zmiany.

Wpływ ustaleń zapisanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego będzie wpływał (pozytywnie/negatywnie) na stan środowiska przyrodniczego na tym obszarze. Tabela Nr 1 przedstawia prognozowane oddziaływanie wyznaczonych w projekcie zmianie Studium przeznaczeń terenów na takie elementy środowiska, jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne oraz obszary Natura 2000.

Tabela 1. Prognozowane oddziaływanie ustaleń projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stargard Szczeciński, w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, na poszczególne elementy środowiska:

(0) brak oddziaływania, (+) pozytywne oddziaływanie, (-) negatywne oddziaływanie

Obszary	Prognozowane wpływy na elementy środowiska													Wnioski
	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	Natura 2000	
zurbanizowane MU, UM, NO	-	0	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0	Prognozowane oddziaływanie obszarów zurbanizowanych -terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, wraz z infrastrukturą jest nieznacznie uciążliwe dla elementów krajobrazu i świata przyrody ożywionej
zurbanizowane US	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Prognozowane oddziaływanie terenów sportu i rekreacji jest neutralne dla elementów krajobrazu i świata przyrody ożywionej. [klasa A]
otwarte R	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	0	Prognozowane oddziaływanie obszarów otwartych – terenów rolnych i zieleni jest korzystne dla elementów krajobrazu i świata przyrody ożywionej [Klasa A]
Drogi publiczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	-	Prognozowane oddziaływanie dróg publicznych będzie uciążliwe dla elementów przyrody ożywionej i nieożywionej [klasa C]

6. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu zmiany Studium

W ramach propozycji dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stargard Szczeciński, w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, zaleca się po jego realizacji dokonanie monitoringu środowiska, który polegać powinien głównie na prowadzeniu pomiarów poziomów zanieczyszczeń w środowisku raz na kilka lat.

Proponuje się, aby monitoring obejmował m.in. regularne przeprowadzanie badań i ocen w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej, jakości wód podziemnych na analizowanym obszarze oraz monitoring jakości powietrza przy ciągach komunikacyjnych. Poza tym proponuje się regularną weryfikację stanu sieci infrastruktury technicznej, kontrolowanie prowadzonej gospodarki odpadami. Ważne jest prowadzenie obserwacji potencjalnych niekorzystnych zmian w środowisku powstałych w wyniku postępującej antropopresji, która w wyniku jakichkolwiek inwestycji jest zjawiskiem nieuniknionym.

W obowiązku miejscowych władz samorządowych powinna być okresowa weryfikacja obszaru objętego zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pod względem jego zagospodarowania oraz realizacji ustaleń projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stargard Szczeciński na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej gminy.

7. Prognoza zmian środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu zmiany Studium

7.1. Założenia

Ustalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stargard Szczeciński, w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, zostały przygotowane w ten sposób, by oddziaływanie projektowanego zagospodarowania terenu było najmniej uciążliwe dla środowiska przyrodniczego.

Poszczególne przeznaczenia terenu, jakie mogą wystąpić w przypadku realizacji zmiany Studium sklasyfikowano pod względem oddziaływania na środowisko i istniejący krajobraz.

Dla obszaru objętego zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznaczono trzy klasy, które oznaczono symbolem A, B i C.

A – obszary otwarte (rolne - R), obszary zurbanizowane (tereny sportu i rekreacji - US)

B – obszary zurbanizowane (tereny mieszkaniowo- usługowe wraz z infrastrukturą - MU, UM i NO)

C - drogi.

7.2. Prognoza skutków wpływu ustaleń projektu zmiany Studium na środowisko przyrodnicze

Przewiduje się następujące oddziaływanie poszczególnych terenów na środowisko:

A – tereny wykazujące korzystny wpływ na elementy środowiska przyrodniczego. Są to tereny rolne, ogrodów działkowych oraz zieleni, stanowiące tereny o największych walorach krajobrazowych, pełniących główne funkcje przyrodnicze. Obszary o takich funkcjach podnoszą atrakcyjność tych terenów oraz przyczyniają się to do utrzymania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, zachowania bioróżnorodności oraz możliwości migracji drobnej fauny.

Oddziaływanie terenu na środowisko i krajobraz oceniono pod względem:

- charakteru zmian: jako bardzo korzystne,
- intensywności przekształceń: jako nieznaczne,
- bezpośredniości oddziaływania: jako bezpośrednie,
- okresu trwania oddziaływania: jako długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania: jako odwracalne.

B – tereny potencjalnie uciążliwe dla elementów środowiska przyrodniczego. Są to tereny zabudowy mieszkaniowej o niskiej i wysokiej intensywności (jedno i wielorodzinnej), zabudowy mieszkaniowo – usługowej i usługowej oraz tereny infrastruktury technicznej, których oddziaływanie na środowisko będzie zauważalne. Przeznaczenie uzupełniające w postaci zieleni pozwoli na redukcję zanieczyszczeń oraz podniesienie walorów krajobrazowych przyszłego zainwestowanego terenu. Wprowadzono wymóg zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, zaopatrzenia w ciepło z niskoemisyjnych lub nieemisyjnych źródeł ciepła oraz odprowadzania ścieków bytowych do sieci kanalizacyjnej. Jednocześnie planowana zabudowa mieszkaniowa i usługowa będzie przede wszystkim potencjalnym źródłem emisji z systemów grzewczych, wzrostu ilości ścieków bytowych, ilości odprowadzanych wód opadowych z terenów utwardzonych i źródłem wzrostu ilości odpadów oraz może generować ruch samochodowy, który jest głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza i hałasu.

Oddziaływanie terenu na środowisko i krajobraz oceniono pod względem:

- charakteru zmian: jako potencjalnie niekorzystny,
- intensywności przekształceń: jako zauważalne,
- bezpośredniości oddziaływania: jako bezpośrednie i pośrednie,
- okresu trwania oddziaływania: jako długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania: jako stałe i czasowe.

C – tereny o uciążliwym wpływie na elementy środowiska przyrodniczego. Są to tereny istniejących dróg publicznych, które stanowią największe uciążliwości dla środowiska. Eksploatacja istniejących oraz budowa nowych szlaków komunikacyjnych jest zjawiskiem nieuniknionym. W aspekcie środowiska oddziaływanie na poszczególne jego komponenty będzie widoczne. Utwardzenie powierzchni ziemi pod tereny komunikacyjne spowoduje zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, ograniczy zasilanie wodami opadowymi poziomów wód gruntowych oraz może stanowić barierę dla migrujących zwierząt. W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania proponuje się wprowadzenie zadrzewień wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Nawierzchnię dróg należy uszczelnić, a wody z tych powierzchni odprowadzać do kanalizacji deszczowej lub rowów melioracyjnych za pośrednictwem separatorów olejów i benzyn.

Oddziaływanie terenów na środowisko i krajobraz oceniono pod względem:

- charakteru zmian: jako niekorzystne,
- intensywności przekształceń: jako zupełne,
- bezpośredniości oddziaływania: jako bezpośrednie,
- okresu trwania oddziaływania: jako długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania: jako stałe.

7.2. Możliwe transgraniczne oddziaływanie

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), z rozdziałem 3, działem VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów skutki realizacji projektu zmiany Studium, w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, nie będą mieć znaczenia transgranicznego.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Na obszarze objętym zmianą Studium, w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, nie ma istniejących i proponowanych obszarów sieci Natura 2000. Natomiast w bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się obszar Natura 2000 „Dolina Rzeki Krąpieli”. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, gdyż, nie planuje się wprowadzenia funkcji potencjalnie uciążliwych dla środowiska (przewidywane przeznaczenie i sposób zagospodarowania tego

terenu to obszary otwarte o rolniczym wykorzystaniu, a w dalszej odległości to zabudowa mieszkaniowa i usługowo-mieszkaniowa). W celu eliminacji bądź ograniczenia ewentualnych negatywnych skutków realizacji ustaleń zmiany studium należy uwzględnić:

- konieczność dotrzymania wszelkich obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska,
- stosowanie proekologicznych i odnawialnych źródeł energii oraz stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji,
- zdjęcie próchnicznej warstwy gleby (humusu) i wtórne jej wykorzystanie,
- ograniczenie do niezbędnego minimum trwałych przekształceń powierzchni ziemi,
- obowiązek korzystania z sieci kanalizacyjnej lub indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków,
- właściwe rozmieszczenie obiektów budowlanych tak, aby nie zakłócały warunków przewietrzania.

9. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń zmiany Studium

Istniejące zainwestowanie oraz obecny stan środowiska przyrodniczego cechuje się stosunkowo dużym przekształceniem środowiska przyrodniczego. Po ocenie aktualnego stanu środowiska przyrodniczego na analizowanym terenie stwierdzono, iż powstanie nowego zainwestowania nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Zapisy w zakresie środowiska gwarantują i wymuszają ich ochronę na terenie objętym opracowaniem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gminy Stargard Szczeciński. Głównym celem projektu zmiany Studium, w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, jest przeznaczenie terenów wyznaczonych pod zabudowę na tereny użytkowane rolniczo i jako ogrody działkowe. Brak realizacji ustaleń zmiany Studium nie spowoduje żadnych negatywnych zmian w środowisku na tym terenie, który pozostanie w dotychczasowym stanie, zgodnie z dotychczasowym faktycznym jego wykorzystaniem.

10. Możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych bądź eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko realizacji ustaleń projektu zmiany Studium

Projektowany dokument nie przewiduje rozwiązań alternatywnych. Z przepisu art. 51 ust. 2 pkt 3 b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wynika, że rozwiązania alternatywne do rozwiązań przedstawionych w zmianie studium powinny się odnosić do celów, przedmiotu obszaru Natura 2000 i jego integralności. Z analiz dokonanych

w niniejszym dokumencie wynika, że realizacja zmiany studium nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko poza obszarem jego opracowania i nie wpłynie na obszary Natura 2000, w tym na obszar Natura 2000 „Dolina Rzeki Krąpiele” (PLH320005).

Biorąc pod uwagę charakter zmiany Studium, w obrębie ewidencyjnym Ulikowo, która polega na przeznaczeniu terenów wyznaczonych pod zabudowę na tereny użytkowane rolniczo i jako ogrody działkowe, w tych obszarach główne elementy środowiska nie ulegną żadnym przekształceniom i pozostaną w dotychczasowym stanie zagospodarowania i użytkowaniu.

11. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

W celu analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany studium – pod kątem wpływu na środowisko – proponuje się przeprowadzenie:

1. Analizy oddziaływania ustaleń zmiany studium na środowisko – poprzez okresowe badania stanu środowiska (monitoring środowiska, analiza wpływu sposobu użytkowania terenów na jakość życia mieszkańców).
2. Analizy przestrzegania ustaleń zmiany studium – poprzez ocenę wdrożenia zmiany studium, analizę stanu zainwestowania, analizę przestrzegania regulacji zmiany studium, aktualizowanie zmian przestrzennych oraz potrzeb i preferencji mieszkańców, a także tendencji rozwojowych obszarów i przyjętych założeń polityki przestrzennej.

Częstotliwość przeprowadzania powyższych analiz powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, zawartych w planach, programach i studiach oraz w aktach prawa miejscowego.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyniki omawianych analiz powinny być przekazywane co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady, a więc takie analizy również co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady winny być przeprowadzone. W niniejszym opracowaniu proponuje się natomiast, aby takie analizy były przeprowadzane raz na dwa lata.

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stargard Szczeciński w obrębie ewidencyjnym Ulikowo. W obszarze opracowania znajduje się prawie cała zurbanizowana część miejscowości Ulikowo. Wzdłuż drogi powiatowej znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna wraz z zabudowaniami gospodarczymi. Na tyłach nieruchomości budowlanych znajdują się tereny

zielone, użytkowane jako ogrody przydomowe, sady etc. Przy zakręcie drogi powiatowej zlokalizowane jest boisko trawiaste. Po południowej stronie drogi znajduje się zabytkowy kompleks kościoła wraz z cmentarzem. W sąsiedztwie działki kościelnej znajduje się teren rekreacyjny, m. in. plac zabaw. Po stronie południowej drogi, we wschodniej części obszaru opracowania znajdują się obiekty usługowe oraz lokalna oczyszczalnia ścieków. W obszarze objętym opracowaniem znajdują się również tereny użytkowane rolniczo – w sąsiedztwie terenów zielonych, oraz poza obszarem opracowania.

Podstawowym celem prognozy jest pełne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych charakterystycznych dla analizowanego obszaru wraz z identyfikacją potencjalnych oddziaływań na środowisko będących wynikiem realizacji projektu zmiany Studium. Dokument ma także na celu ocenę ich natężenia, a także określenie czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym opracowaniu dobro środowiska zarówno przyrodniczego, jak i kulturowego. Prognoza weryfikuje również przyjęte w projekcie zmiany Studium zapisy w zakresie rozwiązań eliminujących i ograniczających ich negatywne oddziaływanie na środowisko dla zapewnienia utrzymania równowagi przyrodniczej i osiągnięcia zrównoważonego rozwoju.

W celu oceny oddziaływania zmiany Studium na środowisko wyróżniono trzy grupy terenów.

W pierwszej grupie (grupa A) znalazły się tereny, które wpływają korzystnie na środowisko. Są to obszary otwarte (tereny rolnicze oraz tereny sportu i rekreacji). Tereny te przyczynią się do zachowania istniejących walorów przyrodniczych i krajobrazowych, utrzymania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, zachowania bioróżnorodności oraz możliwości migracji drobnej fauny.

Drugą grupę (grupa B) stanowią tereny, które mają potencjalnie negatywny wpływ na środowisko. Do tej grupy zostały zaliczone obszary zurbanizowane (tereny zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej wraz z infrastrukturą techniczną). Ich wpływ na środowisko przyrodnicze będzie wiązał się ze wzrostem ilości ścieków bytowych, wzrostem ilości odprowadzanych wód opadowych z terenów utwardzonych, wzrostem ilości odpadów oraz wzrost poziomu hałasu komunikacyjnego. Rekompensatą dla środowiska będzie m.in. wprowadzenie wymogu zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzenie wymogu zaopatrzenia w ciepło z niskoemisyjnych lub nieemisyjnych źródeł ciepła oraz odprowadzania ścieków bytowych do sieci kanalizacyjnej.

Do trzeciej grupy (grupa C) zaliczone zostały tereny komunikacji - drogi. Wpływ tych terenów na środowisko może być uciążliwy. W wyniku eksploatacji dróg nastąpić może wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych z terenów utwardzonych, wzrost ilości odpadów, wzrost poziomu hałasu komunikacyjnego oraz wzrost zanieczyszczenia powietrza.

Jest to jednak zjawiskiem nieuniknionym w dobie rozwijającej się motoryzacji.

Ustalenia zmiany studium uwzględniają uwarunkowania przyrodnicze i ograniczają uciążliwości dla środowiska przyrodniczego, związane z urbanizacją terenu, podają także rozwiązania mające na celu eliminację, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnego oddziaływania ustaleń zmiany Studium na środowisko, nie eliminują jednak wszystkich uciążliwości, co jest naturalną konsekwencją rozwoju gospodarczego. Biorąc pod uwagę cel przedmiotowej zmiany Studium, należy stwierdzić że poprawi ona wpływ terenów na środowisko, gdyż następuje zmiana z przeznaczenia obszarów zurbanizowanych na obszary otwarte. W poszczególnych rozdziałach niniejszej prognozy określono i oceniono istniejący stan środowiska przyrodniczego wraz z wpływem ustaleń zmiany Studium, wraz z obowiązującymi ustaleniami, na poszczególne jego komponenty. Uogólniając stan środowiska przyrodniczego na analizowanym terenie, zarówno pod względem ukształtowania terenu, warunków klimatycznych, gleb, świata roślin i zwierząt oraz biorąc pod uwagę postępującą antropopresję jest dobry. Zapisy zmiany Studium uwzględniają wymogi kształtowania krajobrazu oraz istniejące uwarunkowania ekofizjograficzne.

Przewidywane przeznaczenie i sposób zagospodarowania tego terenu nie będzie miało negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 „Dolina Rzeki Krąpieli”, położony w bezpośrednim sąsiedztwie terenu objętego zmianą Studium, gdyż na tych terenach nie planuje się wprowadzenia funkcji potencjalnie uciążliwych dla środowiska.

Niniejsza prognoza gwarantuje swoimi zapisami ochronę poszczególnych komponentów środowiska, w tym także zdrowia ludzi, zachowując uwarunkowania ekofizjograficzne przedmiotowego terenu. Prognozę opracowano zgodnie z aktualnie obowiązującymi wymaganiami zapisanymi w ustawie *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.